



**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
Stromová 1, 813 30 Bratislava 1
sekcia regionálneho školstva

• •
Vedúcim odborov školstva
Okresných úradov v sídle kraja
v Slovenskej republike
• •

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

2016-11850/9969:1-100A

Vybavuje/linka

Kadlečíková/310

Bratislava

4. 3. 2016

Vec

Postup centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie pri posudzovaní školskej pripravenosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia - usmernenie

V nadväznosti na usmernenie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky vydané pod číslom 2013-12192/36264:2-914 dňa 6. 8. 2013 s názvom „Postup centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie pri posudzovaní školských schopností detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a pri ich zaraďovaní do základnej školy“ si Vás dovoľujem požiadať o usmernenie riaditeľov centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie vo Vašej zriaďovateľskej a územnej pôsobnosti vo veci príslušného postupu podľa tu uvedenej aktualizácie.

Dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia sa rozumie dieťa v zmysle ustanovenia § 2 písm. p) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,¹⁾ ktorému výchovno-poradenskú starostlivosť vrátane diagnostiky zabezpečuje centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.²⁾

Za prostredie, ktoré znevýhodňuje dieťa vo výchovno-vzdelávacom procese a zároveň aj pri psychologickom testovaní, považujeme prostredie charakterizované kombináciou najmä nasledovných faktorov:

1. rodina, v ktorej dieťa žije, neplní základné funkcie – socializačno-výchovnú, emocionálnu a ekonomickú,³⁾

¹⁾ § 2 písm. j) zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 132 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2. chudoba a hmotná núdza rodiny dieťaťa,⁴⁾
3. aspoň jeden z rodičov dieťaťa je dlhodobo nezamestnaný, patrí k znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie,
4. nedostatočné vzdelanie zákonných zástupcov – aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
5. nevyhovujúce bytové a hygienické podmienky, v ktorých dieťa vyrastá – absencia miesta na učenie, postele, elektrickej prípojky, pitnej vody, WC,
6. vyučovací jazyk školy je iný ako jazyk, ktorým dieťa hovorí v domácom prostredí,
7. rodina dieťaťa žije v segregovanej komunite,
8. sociálne vylúčenie komunity alebo rodiny dieťaťa z majoritnej spoločnosti.

Pod posudzovaním školskej pripravenosti dieťaťa sa rozumie používanie psychodiagnostických postupov, metód a testov odbornými zamestnancami centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie na účely voľby efektívnych foriem a metód vzdelávania pre dosiahnutie čo najvyššieho stupňa vzdelania konkrétneho dieťaťa.

Základným predpokladom adekvátneho postupu pri posudzovaní školskej pripravenosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia je výber a používanie metodologicky relevantných psychodiagnostických metodík a správna organizácia testovania s rešpektovaním jazykových a kultúrnych špecifik konkrétnych detí.

Záverom psychologického testovania má byť charakteristika dosiahnutých výsledkov – psychologický náhľad na štruktúru výkonov v kognitívnej oblasti a mimointelektových faktorov, ktoré výkony podmieňujú. Cieľom testovania je rozpoznanie silných aj slabých stránok dieťaťa a na jeho základe tvorba podkladov pre pedagogickú prácu a prípadné odborné intervencie.

Záver psychologického testovania dieťaťa slúžia ako podklad pre výber a použitie vhodných individualizovaných výchovno-vzdelávacích postupov.

Pri posudzovaní školskej pripravenosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia je nevyhnutné

- a) jeho primerané načasovanie,
- b) zamerať sa na odhalenie silných a slabých stránok dieťaťa v zmysle prediktorov pre voľbu efektívnych foriem a metód jeho výchovy a vzdelávania a prispôsobenia podmienok vzdelávania individuálnym potrebám dieťaťa namiesto stanovovania úrovne jeho kognitívnych schopností (intelligenčného kvocientu),
- c) naplánovať následné evaluačné vyšetrenie s cieľom posúdiť zmeny v jednotlivých oblastiach,
- d) u detí, ktoré v domácom prostredí používajú iný jazyk ako je vyučovací jazyk školy, prihliadať na tento fakt aj v prípade, keď zvládajú bežnú komunikáciu vo vyučovacom jazyku,
- e) využívať vhodné testové materiály s ohľadom na kultúrne špecifiká prostredia, v ktorom dieťa vyrastá.

⁴⁾ zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zistenie, že dieťa je dieťaťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vyplývajúcimi výlučne z jeho vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí, je dôvod na predloženie návrhu centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie riaditeľovi príslušnej školy na zabezpečenie jeho výchovy a vzdelávania prostredníctvom uplatnenia individuálnych podmienok⁵⁾, nie však na odklad povinnej školskej dochádzky.

Po absolvovaní prvého roku plnenia povinnej školskej dochádzky⁶⁾ je nevyhnutné zhodnotiť efektivitu vzdelávania dieťaťa na základe predchádzajúceho odporúčania a odporučiť ďalší postup pri jeho vzdelávaní.

Podrobnosti predmetu tohto usmernenia uvádza jeho príloha s názvom „Metodická informácia pre odborných zamestnancov poradenských zariadení“.

S pozdravom

Ing. Marian Galan
generálny riaditeľ

Príloha:

Metodická informácia pre odborných zamestnancov poradenských zariadení

⁵⁾ § 107 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 20 zákona č. 245/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov.